

УЗАГАЛЬНЕННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ БОРЕЛЯ ДЛЯ ЦІЛИХ РЯДІВ ДІРІХЛЕ З ДОВІЛЬНИМИ ДОДАТНИМИ ПОКАЗНИКАМИ

І. Є. Овчар¹, Я. І. Савчук¹, О. Б. Скасків²

¹Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу;
76019, м. Івано-Франківськ; вул. Карпатська, 15

²Львівський національний університет імені І. Франка;
79000, м. Львів, вул. Університетська, 1

Для цілого ряду Діріхле $F(z) = \sum_{n=0}^{+\infty} a_n e^{z\lambda_n}$ з довільною немонотонною послідовністю показників $\{\lambda_n : n \geq 0\} \subset \mathbf{R}_+$, встановлено умови, за яких $\omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) \rightarrow 0$ при $x \rightarrow +\infty$ ($x \notin E, \int_E d \ln x < +\infty$), де $M(x, F) = \sup\{|F(x + iy)| : y \in \mathbf{R}\}$, $\mu(x, F) = \max\{|a_n| e^{x\lambda_n} : n \geq 0\}$ ($x \in \mathbf{R}$).

Ключові слова: ряд Діріхле, співвідношення Бореля, максимальний член, максимум модуля, логарифмічна міра.

Вступ

У цій статті розглядаємо цілі функції F , задані абсолютно збіжними у всій комплексній площині рядами Діріхле вигляду

$$F(z) = \sum_{n=0}^{+\infty} a_n e^{z\lambda_n}, \quad (1)$$

де $\lambda = (\lambda_n)$ – довільна послідовність попарно різних невід’ємних дійсних чисел, тобто $\lambda_n \neq \lambda_k$ ($n \neq k$), $\{\lambda_n : n \geq 0\} \subset \mathbf{R}_+ \stackrel{\text{def}}{=} [0, +\infty)$. Через D_a позначатимемо клас абсолютно збіжних у півплощині

$$\Pi_a = \{z : \operatorname{Re} z < a\}, \quad a \leq +\infty,$$

рядів Діріхле вигляду (0.1), де $\{\lambda_n : n \geq 0\} \subset \mathbf{R}_+$. Зрозуміло, що $D \stackrel{\text{def}}{=} D_{+\infty}$ – клас цілих рядів Діріхле вигляду (1).

Через D^Δ , $\Delta \in (0, +\infty]$, позначимо клас цілих рядів Діріхле з класу D , показники яких задовольняють умову

$$(\forall n \geq 0) : \lambda_n < \sup\{\lambda_j : j \geq 0\} \stackrel{\text{def}}{=} \beta, \quad \text{де } \beta \leq \Delta. \quad (2)$$

Нехай $D^+(\lambda)$ та $D_0^+(\lambda)$ – підкласи класів D та D_0 відповідно, тобто у ці підкласи входять ряди Діріхле вигляду (1) з фіксованою

монотонно зростаючою до $+\infty$ послідовністю показників $\lambda = (\lambda_n)$, такою, що

$$0 \leq \lambda_0 < \lambda_n < \lambda_{n+1} \rightarrow +\infty \quad (1 \leq n \rightarrow +\infty).$$

Для $F \in D_a$, $a \leq +\infty$, та $x < a$ позначимо

$$M(x, F) = \sup\{|F(x+iy)| : y \in \mathbf{R}\},$$

$$\mu(x, F) = \max\{|a_n| e^{x\lambda_n} : n \geq 0\}.$$

У статті [1] доведено таку теорему, яка містить необхідну і достатню умову для того, щоб співвідношення Бореля на додатному дійсному промені виконувалось зовні деякої множини скінченної міри Лебега для кожної цілої функції $F \in D^+(\lambda)$.

Теорема А [1]. Для того, щоб для кожної функції $F \in D^+(\lambda)$ співвідношення Бореля

$$\ln M(x, F) = (1 + o(1)) \ln \mu(x, F) \quad (3)$$

виконувалось при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини $E \subset [0, +\infty)$ скінченної міри Лебега необхідно і достатньо, щоб для $\mu_n = \lambda_n$ ($n \geq 0$) виконувалась умова

$$\sum_{n=1}^{+\infty} \frac{1}{n\mu_n} < +\infty. \quad (4)$$

У статті [2] встановлений такий аналог Теорема А для функцій з класу $D_0^+ = \bigcup_{\lambda} D_0^+(\lambda)$.

Теорема Б [2]. Нехай $F \in D_0^+$. Якщо для коефіцієнтів (a_n^*) її мажоранти Ньютона виконується умова (4) з $\mu_n = \ln a_n^*$, то

$$\ln M(x, F) = o\left(\frac{1}{|x|} \ln \mu(x, F)\right),$$

при $x \rightarrow -0$ зовні деякої множини E_1 скінченної логарифмічної міри на інтервалі $[-1, 0)$ (тобто, $\ln_0 - \text{meas}(E_1 \cap [-1; 0)) \stackrel{\text{def}}{=} \int_{E_1 \cap [-1; 0)} \frac{dx}{|x|} < +\infty$).

Якщо додатково вимагати виконання умови

$$(\exists q > 0) : |x|^q \ln \mu(x, F) \uparrow \quad (x_0 \leq x < 0),$$

то при $x \rightarrow -0$ зовні деякої множини скінченної логарифмічної міри на інтервалі $[-1, 0)$ справджується співвідношення Бореля (3).

У статті [3] подібне твердження отримане у класі $D^{+\infty}$.

Додатну послідовність (x_n) назвемо *майже монотонно спадною*, якщо знайдеться стала $\delta > 0$ така, що $x_m \leq \delta x_n$ для всіх $n \geq n_1$ і $m \geq n+1$.

Теорема Г [3]. Нехай $F \in D^\Delta$, $\Delta \leq +\infty$, $\mu_n \stackrel{\text{def}}{=} -\ln |a_n|$. Якщо $\Phi_1 \in L_1$, послідовність $(\ln n/\mu_n)$ майже монотонно спадає і виконується умова (4), то співвідношення (3) виконується при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини скінченної логарифмічної міри.

Для доведення основних результатів цього дослідження використовуватимемо оцінку загального члена цілого ряду Діріхле з класу D через максимальний член цього ряду, яку отримано в статті [3]. Використаємо наступні позначення.

Нехай L – клас додатних неперервних функцій $\psi: \mathbb{R}_+ \rightarrow \mathbb{R}_+$ таких, що $\psi(t) \rightarrow +\infty$ ($t \rightarrow +\infty$); L_0 – клас функцій $\Phi \in L$ таких, що $\int_{x_0}^x \frac{\Phi(t)}{t} dt = O(\Phi(x))$ ($x \rightarrow +\infty$);

L^+ – підклас L , в який входять зростаючі до $+\infty$ при $x \rightarrow +\infty$ функції;

L_1 – клас функцій $\psi \in L$ таких, що $\int_0^{+\infty} \frac{dt}{\psi(t)} < +\infty$; $L_1^+ = L_1 \cap L^+$;

L_2 – клас диференційовних вгнутих функцій $\omega \in L^+$ таких, що $\frac{1}{t} = O(\omega'(t))$ ($t \rightarrow +\infty$).

Для функції $F \in D^{+\infty}$, такої, що $\Phi_1 \in L_0$, де $x\Phi_1(x) = \ln \mu(x, F)$, визначимо таку сталу

$$K = K_F \stackrel{\text{def}}{=} \sup \left\{ \frac{1}{\Phi_1(x)} \int_0^x \frac{\Phi_1(t)}{t} dt : x \geq x_0 \right\} < +\infty, \quad (5)$$

де $x_0 = \max \{x : \mu(x, F) = 1\}$. Зауважимо, що для $x \in (0, x_0]$

$$\int_0^x \frac{\Phi_1(t)}{t} dt = 0 = \Phi_1(x). \quad (6)$$

З опуклості функції $\ln \mu(x, F)$ на проміжку $[0, x]$, $x > 0$, отримаємо, що для $x_1 > x_2 > x_0$

$$\Phi_1(x_1) = \frac{\ln \mu(x_1, F) - \ln \mu(0, F)}{x_1 - 0} > \frac{\ln \mu(x_2, F) - \ln \mu(0, F)}{x_2 - 0} = \Phi_1(x_2),$$

тобто, Φ_1 монотонно зростає на $[x_0, +\infty)$. Тому для функції

$$\Phi_1 : [x_0, +\infty) \rightarrow [0, +\infty)$$

існує обернена функція

$$\varphi_1 : [0, +\infty) \rightarrow [x_0, +\infty).$$

Подібно, для функції $\Phi(x) = \ln \mu(x, F)$, визначеної на проміжку $[x_0, +\infty)$, існує обернена функція

$$\varphi: [0, +\infty) \rightarrow [x_0, +\infty), \quad \varphi(0) = x_0.$$

Логарифмічною мірою вимірної множини $E \subset [1, +\infty)$ назвемо величину

$$\ln\text{-meas}(E) \stackrel{\text{def}}{=} \int_E d \ln x.$$

Теорема В [3]. Нехай функція $F \in D^{+\infty}$, така що $\Phi_1 \in L_1$, а $v(t)$ – невід’ємна на $[0, +\infty)$ і додатна при $t \rightarrow +\infty$ функція, така, що $\int_0^{+\infty} v(t) dt < +\infty$. Якщо $\ln n = o(\ln |a_n|)$ ($n \rightarrow +\infty$), то існує функція $c_1(t) \uparrow +\infty$ ($t \rightarrow +\infty$) така, що для всіх $n \geq 0$ і для всіх $x > 0$ ($x \notin E, \ln\text{-meas}(E) < +\infty$) виконується нерівність

$$|a_n| e^{x\lambda_n} \leq \mu(x, F) \exp \left\{ -x e^{-2K} \int_{\mu_v}^{\mu_n} (\mu_n - t) \frac{c_1(t)}{\varphi(t)} v(4t) dt \right\}, \quad (7)$$

де $\mu_n = -\ln |a_n|$, а $v = v(x, F) = \max\{n : |a_n| e^{x\lambda_n} = \mu(x, F)\}$ – центральний індекс ряду (1).

У статті [4] для цілих рядів з довільною системою комплексних показників доведено теорему, подібну до Теорема В.

Узагальнення співвідношення Бореля

Позначимо через L_3 – клас додатних неперервно диференційовних на $[0, +\infty)$ функцій ω із спадною похідною

$$\omega'(x) \downarrow 0 \quad (x \uparrow +\infty).$$

Для функції $\omega \in L_1$ через $k(x)$ позначимо обернену функцію до функції $\frac{1}{\omega'(x)}$. Зрозуміло, що

$$k(x) \uparrow +\infty \quad (x \uparrow +\infty).$$

Для прикладу, описані щойно умови задовольняють такі функції

$$\omega(x) = (\ln \ln x)^\alpha \quad (x > e^2), \alpha > 0, \quad \omega(x) = (\ln x)^\alpha \quad (x > e), \alpha > 0,$$

$$\omega(x) = x^\alpha \quad (x > 1), \alpha \in (0, 1).$$

Для них, відповідно,

$$k(x) = \frac{\alpha x (\ln \ln x)^{\alpha-1}}{\ln x}, \quad k(x) = \alpha x (\ln x)^{\alpha-1} \quad (x \rightarrow +\infty),$$

$$k(x) = (\alpha x)^{1/(1-\alpha)} \quad (x > 1).$$

Тепер доведемо таке нове твердження про узагальнення співвідношення типу Бореля в класі $D^{+\infty}$.

Теорема 1. Нехай $F \in D^{+\infty}$, $\omega \in L_3$. Якщо існує додатна зростаюча до $+\infty$ при $t \rightarrow +\infty$ функція $c(t)$ така, що виконується умова

$$\int_1^\infty \frac{k(c(t) \ln n_1(t))}{t^2} dt < +\infty, \quad n_1(t) = \sum_{\mu_n \leq t} 1 \quad (8)$$

і існує невід'ємна функція $\alpha_1(t)$ така, що $\frac{\alpha_1(t)}{t} \downarrow (t \rightarrow +\infty)$ і

$$\ln n_1(t) = O(\alpha_1(t)) (t \rightarrow +\infty), \int \frac{\alpha_1(t)}{t^2} dt < +\infty, \quad (9)$$

де $\mu_n = -\ln |a_n|$, $\frac{1}{x} \ln \mu(x, F) \in L_0$, то при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини

E скінченної логарифмічної міри виконується співвідношення

$$\omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) \rightarrow 0. \quad (10)$$

Значимо, що умови достатні для того, щоб виконувалось узагальнення співвідношення Бореля (10) встановлювались раніше в класі $D^+(\lambda)$ в [5] (подальшу бібліографію див також в [6]). Метод доведення, який при цьому використовується, відмінний від методу даної статті, який у свою чергу є близьким до методу, що використовується в [2, 6] для доведення подібних тверджень в класах абсолютно збіжних рядів Діріхле з монотонно зростаючою до $+\infty$ послідовністю показників.

Доведення Теорему 1. З умови (8) випливає, що Теорему В можна застосувати з функцією

$$v(t) = 16t^{-2}k(c(t) \ln n_1(t)).$$

Покладаючи в (7) $n=0$ для всіх $x > 0$ зовні множини скінченної логарифмічної міри маємо

$$\begin{aligned} \ln \mu(x, F) &\geq x \int_0^{\mu_v} \frac{c_1(t)}{\varphi(t)} \frac{k(c(4t) \ln n_1(4t))}{t} dt \geq x \int_{\mu_v/2}^{\mu_v} \frac{c_1(t)}{\varphi(t)} \frac{k(c(4t) \ln n_1(4t))}{t} dt \geq \\ &\geq \frac{x}{\varphi(\mu_v)} c_1\left(\frac{\mu_v}{2}\right) k(c(2\mu_v) \ln n_1(2\mu_v)) \ln 2 \geq \frac{2x}{\varphi(\mu_v)} k(c(2\mu_v) \ln n_1(2\mu_v)), \end{aligned} \quad (11)$$

де $\varphi(t)$ – функція, обернена до функції $\Phi(x) = \ln \mu(x, F)$.

Умова (9) надає можливість використати Теорему В з функцією $v(t) = 16t^{-2}\alpha_1(t)$. Згідно монотонності $\frac{t}{\varphi(t)} \uparrow$ і $\frac{\alpha_1(4t)}{t} \downarrow t \rightarrow +\infty$, для всіх $x > 0$ зовні множини скінченної логарифмічної міри отримаємо

$$\begin{aligned} \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \frac{|a_n| e^{x\lambda_n}}{\mu(x, F)} &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp \left\{ -x \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{c_1(t)}{\varphi(t)} \frac{\mu_n - t}{t^2} \alpha_1(4t) dt \right\} \leq \\ &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp \left\{ -c_1(4\mu_v) \frac{\mu_v x}{\varphi(\mu_v)} \frac{\alpha_1(4\mu_n)}{\mu_n} \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{\mu_n - t}{t^2} dt \right\}, \end{aligned}$$

де $\nu = \nu(x, F)$ – центральний індекс. Нескладно обчислити, що

$$\max \left\{ \frac{\ln x}{x} : x > 0 \right\} = \frac{1}{e}, \text{ тому для } \mu_n \geq 2\mu_v \text{ отримаємо}$$

$$\frac{\mu_v}{\mu_n} \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{\mu_n - t}{t^2} dt = 1 - \frac{\mu_v}{\mu_n} - \frac{\mu_v}{\mu_n} \ln \frac{\mu_n}{\mu_v} \geq \frac{1}{2} - \frac{1}{e} > 0. \quad (12)$$

З допомогою нерівності (12) при $x \rightarrow +\infty$ зовні множини скінченної логарифмічної міри, отримаємо

$$\sum_{\mu_n > 2\mu_v} \frac{|a_n| e^{x\lambda_n}}{\mu(x, F)} \leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp\left\{ \frac{-x\tilde{c}_1(\mu_v)}{\varphi(\mu_v)} \alpha_1(4\mu_n) \right\}, \quad (13)$$

де $\tilde{c}_1(\mu_v) = c_1(4\mu_v) \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{e} \right)$. Зауважимо тепер, що для всіх досить великих

x з нерівності $0 \leq \ln \mu(x, F) = -\mu_v + x\lambda_v$ отримаємо $x \geq \frac{\mu_v}{\lambda_v}$, а за означенням максимального члена для всіх n при $x = \varphi(\mu_n)$

$$\lambda_n \leq \frac{\ln \mu(x, F) + \mu_n}{x} = \frac{\Phi(x) + \mu_n}{x} = \frac{2\mu_n}{\varphi(\mu_n)},$$

тому

$$x \geq \frac{1}{2} \varphi(\mu_v). \quad (14)$$

Отже, з (11) і (13) при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини скінченної логарифмічної міри отримаємо

$$\ln \mu(x, F) \geq k(c(2\mu_v) \ln n_1(2\mu_v)). \quad (15)$$

Згідно першої частини умови (9) з деякою сталою $C > 0$ отримаємо таку нерівність

$$\begin{aligned} \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \frac{|a_n| e^{x\lambda_n}}{\mu(x, F)} &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp\left\{ -\frac{\tilde{c}_1(\mu_v)}{2} \alpha_1(4\mu_n) \right\} \leq \\ &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp\left\{ -\frac{\tilde{c}_1(\mu_v)}{2C} \ln n_1(4\mu_n) \right\} \leq \\ &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp\left\{ -\frac{\tilde{c}_1(\mu_v)}{2C} \ln(n+1) \right\} = o(1). \end{aligned} \quad (16)$$

З нерівності (16) послідовно при $x \rightarrow +\infty$ ($x \notin E$, E – скінченної логарифмічної міри) отримуємо

$$\begin{aligned} \omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) &\leq \\ &\leq \omega\left(\sum_{\mu_n \leq 2\mu_v} |a_n| e^{x\lambda_n} + \sum_{\mu_n > 2\mu_v} |a_n| e^{x\lambda_n} \right) - \omega(\ln \mu(x, F)) \leq \\ &\leq \omega(\ln(n_1(2\mu_v) + o(1)) + \ln \mu(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)). \end{aligned}$$

Звідси за теоремою Лагранжа про скінченні прирости, використовуючи при цьому монотонність похідної ω' і нерівність (15), при $x \rightarrow +\infty$ ($x \notin E$, E – скінченної логарифмічної міри) остаточно отримаємо

$$\begin{aligned} \omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) &\leq \ln(n_1(2\mu_v) + o(1))\omega'(\ln \mu(x, F)) \leq \\ &\leq \ln(n_1(2\mu_v) + o(1))\omega'(k(c(2\mu_v) \ln n_1(2\mu_v))) = \frac{\ln(n_1(2\mu_v) + o(1))}{c(2\mu_v) \ln n_1(2\mu_v)} = o(1). \end{aligned}$$

Теорему 1 доведено.

Відзначимо, що на наш погляд умови (9) Теорему 1 відіграють тільки допоміжну роль і, тому є суто технічними. На це вказує і той факт, що їх можна замінити на таку умову

$$(\exists \varepsilon > 0)(\exists \delta > 0)(\exists q > 0)(\exists u_0 \geq 0)(\forall u \geq u_0) : \int_{2u}^{+\infty} e^{-\delta t/u^\varepsilon} dn_1(t) \leq (n_1(2u))^q \quad (17)$$

яка має дещо інший характер, де $n_1(t)$ – лічильна функція послідовності (μ_n) , $\mu_n = -\ln |a_n|$.

Твердження. Нехай $F \in D$. Якщо виконується умова і існує додатна зростаюча до $+\infty$ при $x \rightarrow +\infty$ функція $c(x)$ така, що виконується умова (8), а $\frac{1}{x} \ln \mu(x, F) \in L_0$, то при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини E_2 скінченної логарифмічної міри виконується співвідношення (10).

Доведення Твердження. Застосуємо Теорему В з функціями

$$v(t) = \begin{cases} V_0 \cdot 4^{1+\varepsilon} t^{-1-2\varepsilon} & t \geq 1, \\ 0, & 0 \leq t < 1, \end{cases} \quad c_1(t) = t^\varepsilon \quad (t \geq 0),$$

де $V_0 > 0$ – деяка стала, яку ми виберемо нижче. За монотонністю $\frac{t}{\varphi(t)} \uparrow$ та нерівністю (14) для всіх $x > 0$ зовні множини скінченної логарифмічної міри послідовно отримуємо

$$\begin{aligned} \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \frac{|a_n| e^{x\lambda_n}}{\mu(x, F)} &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp \left\{ -V_0 x \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{t}{\varphi(t)} \frac{\mu_n - t}{t^{2+\varepsilon}} dt \right\} \leq \\ &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp \left\{ -V_0 \frac{\mu_v x}{\varphi(\mu_v)} \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{\mu_n - t}{t^{2+\varepsilon}} dt \right\} \leq \sum_{\mu_n > 2\mu_v} \exp \left\{ -V_0 \frac{\mu_v}{2} \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{\mu_n - t}{t^{2+\varepsilon}} dt \right\}. \quad (18) \end{aligned}$$

Проведемо наступні перетворення:

$$\begin{aligned} \mu_v \int_{\mu_v}^{\mu_n} \frac{\mu_n - t}{t^{2+\varepsilon}} dt &= \mu_v \left(\frac{\mu_n}{(1+\varepsilon)\mu_v^{1+\varepsilon}} - \frac{1}{(1+\varepsilon)\mu_v^\varepsilon} + \frac{1}{\varepsilon\mu_v^\varepsilon} - \frac{1}{\varepsilon\mu_v^\varepsilon} \right) = \\ &= \frac{\mu_n}{(1+\varepsilon)\mu_v^\varepsilon} \left(1 - \left(\frac{\mu_v(1+\varepsilon)}{\varepsilon\mu_n} - \frac{\mu_v^{1+\varepsilon}}{\varepsilon\mu_n^{1+\varepsilon}} \right) \right) = \frac{\mu_n}{(1+\varepsilon)\mu_v^\varepsilon} \left(1 - \frac{h(u)}{\varepsilon} \right), \quad (19) \end{aligned}$$

де $h(t) = t(1+\varepsilon) - t^{1+\varepsilon}$. Оскільки для похідної функції виконується $h'(t) = (1+\varepsilon)(1-t^\varepsilon) > 0$ ($t \in (0, 1)$), то для $u \in [0, 1/2]$ маємо $0 = h(0) \leq h(u) \leq h(1/2) = \frac{1}{2}(1+\varepsilon - 2^{-\varepsilon})$.

Переконаємось, що $h_0 = 1 - \frac{h(1/2)}{\varepsilon} > 0$. Справді, $h_0 = (2^{-\varepsilon} - (1 - \varepsilon))/(2\varepsilon)$, але оскільки $y = 1 - x \ln 2$ – дотична до графіка $y = 2^{-x}$ у точці $x = 0$, то з опуклості графіка функції $y = 2^{-x}$ отримаємо $2^{-\varepsilon} > (1 - \varepsilon \ln 2) > (1 - \varepsilon)$ для будь-якого $\varepsilon > 0$. Тому, з (18) і (19) для всіх $x > 0$ зовні деякої множини скінченної логарифмічної міри, вибираючи сталу $V_0 = \delta \frac{2(1 + \varepsilon)}{h_0}$, за умовою (17), отримаємо

$$\begin{aligned} \sum_{\mu_n > 2\mu_\nu} \frac{|a_n| e^{x\lambda_n}}{\mu(x, F)} &\leq \sum_{\mu_n > 2\mu_\nu} \exp\left\{-V_0 h_0 \frac{\mu_n}{2(1 + \varepsilon)\mu_\nu^\varepsilon}\right\} = \\ &= \int_{2\mu_\nu}^{+\infty} \exp\left\{-V_0 h_0 \frac{t}{2(1 + \varepsilon)\mu_\nu^\varepsilon}\right\} dn_1(t) = \int_{2\mu_\nu}^{+\infty} \exp\left\{-\frac{t\delta}{\mu_\nu^\varepsilon}\right\} dn_1(t) \leq (n_1(2\mu_\nu))^q. \end{aligned}$$

Звідси, подібно як і вище, за допомогою (15), при $x \rightarrow +\infty$ зовні деякої множини скінченної логарифмічної міри отримуємо

$$\begin{aligned} \omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) &\leq \\ &\leq \omega(\ln(n_1(2\mu_\nu) + (n_1(2\mu_\nu))^q) + \ln \mu(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) \leq \\ &\leq \ln(n_1(2\mu_\nu) + (n_1(2\mu_\nu))^q) \omega'(\ln \mu(x, F)) \leq \\ &\leq \ln(n_1(2\mu_\nu) + (n_1(2\mu_\nu))^q) \omega'(k(c(2\mu_\nu) \ln n_1(2\mu_\nu))) = \\ &= \frac{\ln(n_1(2\mu_\nu) + (n_1(2\mu_\nu))^q)}{c(2\mu_\nu) \ln n_1(2\mu_\nu)} = o(1). \end{aligned}$$

Твердження доведено.

Насамкінець висловимо такі припущення.

Припущення.

1. Умови (9) у Теоремі 1 можна зняти.
2. Умова (8) є і необхідною для того, щоб співвідношення (10) виконувалось зовні деякої множини скінченної міри для кожної функції $F \in D^{+\infty}$ з фіксованою послідовністю $(|a_n|)$.

Література

1. Скасків О.Б. О поведении максимального члена ряда Дирихле, задающего целую функцию / О.Б. Скасків // Матем. заметки. – 1985. – Т.37, 1. – С. 41-47.
2. Скасків О.Б. О теореме типа Бореля для ряда Дирихле, имеющего нулевую абсциссу абсолютной сходимости / О.Б. Скасків // Укр. мат. ж. – 1989. – Т.41, 11. – С.1532-1541.
3. Овчар І. Теорема типу Бореля для цілих рядів Діріхле з немонотонними показниками / І. Овчар, О. Скасків // Вісн. Львів. ун-ту., сер. мех.-мат. – 2010. – Вип. 72. – С. 232-242.

4. Овчар І. Теорема типу Вімана-Валірона для цілого ряду Діріхле з довільною комплексною послідовністю показників / І. Овчар, Я. Савчук, О. Скасків // Буковинський матем. журн. – 2016. – Т.4, 1-2. – С. 130-135.
5. Скасків О.Б. О некоторых соотношениях между максимумом модуля и максимальным членом целого ряда Дирихле / О.Б. Скасків // Матем. заметки. – 1999. – Т.66, 2. – С. 282-292.
6. Скасків О.Б. Асимптотичні оцінки додатних інтегралів та цілі функції / О.Б. Скасків, А.І. Бандура. – Львів-Івано-Франк.: пп. Голіней, 2015. – 108 с.
7. Овчар І.Є. Теорема типу Вімана-Валірона для цілих рядів Діріхле з немонотонними показниками / І.Є. Овчар, О.Б. Скасків // Всеукр. наук. конф. “Сучасні проблеми теорії ймовірностей та математ. аналізу”. Ворохта, 23-28.02.2011 р.: тези доповідей. – Івано-Франк., 2011. – С. 6-7.
*Стаття надійшла до редакційної колегії 12.12.2017 р.
 Рекомендовано до друку д.ф.-м.н., професором Загороднюком А.В.,
 д.ф.-м.н., професором Никифорчиним О.Р.*

GENERALISATION OF BOREL'S RELATION FOR ENTIRE DIRICHLET SERIES WITH ARBITRARY POSITIVE EXPONENTS

I. Ye. Ovchar¹, Ya. I. Savchuk¹, O. B. Skaskiv²

¹Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas;

76019, Ivano-Frankivsk, Carpatska Str., 15

²Ivan Franko National University of L'viv;

79000, Lviv, Universytetska Str., 1

For a entire Dirichlet series $F(z) = \sum_{n=0}^{+\infty} a_n e^{z\lambda_n}$ with arbitrary unbounded sequence of exponents $\{\lambda_n : n \geq 0\} \subset \mathbf{R}_+$, conditions for $\omega(\ln M(x, F)) - \omega(\ln \mu(x, F)) \rightarrow 0$ as $x \rightarrow +\infty$ ($x \notin E$, $\int_E d \ln x < +\infty$), where $M(x, F) = \sup\{|F(x+iy)| : y \in \mathbf{R}\}$, $\mu(x, F) = \max\{|a_n| e^{x\lambda_n} : n \geq 0\}$ ($x \in \mathbf{R}$) are established.

Key words: Dirichlet series, Borel's relation, maximal term, maximum of the modulus, logarithmic measure.